

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 16 0 U 000708 19 Uvp
Banja Luka, 9.6.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Mire Mačkić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi N. K. iz P. (u daljem tekstu: tužiteljica), zastupane po Zajedničkoj advokatskoj kancelariji – D. S. i A. Č., advokatima iz B., protiv rješenja broj: 10.2.200-2/19 od 8.2.20219. godine Ministarstva ... (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu ispravke datuma rođenja i jedinstvenog matičnog broja, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Prijedoru broj: 16 0 U 000708 19 U od 9.9.2019. godine, u sjednici vijeća, održanoj 9.6.2021. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom uvažena je tužba i poništen osporeni akt tuženog, bliže označen u uvodu ove presude, a tuženi obavezan da tužiteljici naknadi troškove upravnog spora. Osporenim aktom je odbijena žalba, izjavljena protiv rješenja Odjeljenja za opštu upravu Grada P. broj: 04-200-161/18 od 17.12.2018. godine, kojim je odbijen zahtjev tužiteljice za ispravku datuma rođenja njenog pokojnog oca, M. M., sa 15.12.1938. godine na 5.1.1938. godine u svim matičnim knjigama (rođenih, vjenčanih, državljana i umrlih).

Uvaženje tužbe i poništenje osporenog akta nižestepeni sud je obrazložio činjenicom da je M. M. rođen u periodu kada su na snazi bile vjerske knjige, te da je sadržaj istih preuzet formiranjem matičnih evidencija, a da je prvostepeni organ propustio da utvrdi da li je rođenje tog lica bilo upisano u vjerske knjige, kada bi se utvrdio i datum rođenja, te da svakako prvostepeni organ treba razjasniti način upisa na dan 24.11.1951. godine, odnosno šta je bio osnov upisa u matičnu evidenciju rođenih, zbog čega da činjenično stanje nije dovoljno razjašnjeno i da o odlučnoj činjenici nisu dati jasni i prihvatljivi razlozi, a što čini nezakonitim i osporeni akt tuženog.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tuženi osporava njenu zakonitost iz razloga propisanih u odredbi člana 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Ukazuje na pogrešan zaključak nižestepenog suda, jer da je tužiteljica osporila upisani datum rođenja u matičnim knjigama samo na osnovu lične karte i pasoša M. M., te dopisa Policijske uprave P. broj: 18-08/2-205.1-82/18 od 29.8.2018. godine, u kojem je navedeno da je to lice rođeno 5.1.1938. godine, u mjestu V. i da mu je određen jedinstven

matični broj: ... u P. dana 6.11.1982. godine, te da je pribavio ličnu kartu broj: ..., ali je u tom istom dopisu navedeno da uz zahtjev za dobijanje lične karte, po propisima iz 2003. godine nije trebao priložiti izvod iz matične knjige rođenih i uvjerenje o državljanstvu i da od strane matične službe nije potvrđen njegov datum rođenja. Još je navedeno da je JMB ... moguć i ispravan i nikom nije dodijeljen. Iz navedenog se zaključuje da se ponovila greška, koja se desila prilikom izdavanja ličnih dokumenata i određivanja JMB. S obzirom da je u svim izvodima i uvjerenjima iz matičnih knjiga upisan datum 15.12.1938. godine, koji imaju karakter javnih isprava shodno članu 3. Zakona o matičnim knjigama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 111/09, 43/13 i 66/18), podaci upisani u matične knjige i činjenice koje se njima dokazuju se smatraju istinom, dok se na zakonom propisan način ne dokaže suprotno. Lične isprave su nastale kasnije, a nisu izdate na osnovu izvoda i uvjerenja iz matičnih knjiga. Prema uvjerenju Mjesne kancelarije Lj. broj: 04-200-5-272/19 od 19.9.2019. godine potvrđeno je da je M. M., sin M. rođen 15.12.1938. godine, upisan u Matičnu knjigu rođenih za Matično područje V., na strani 37. redni broj 1064. za 1951. godinu, te da je on izvršio tu prijavu rođenja, a drugog upisa nije bilo, kao ni u vjerskoj knjizi, niti posebnoj knjizi, dok je prvi upis tog lica izvršen u knjigu državljana za Matično područje V. za 1948. godinu, sa istim datumom rođenja. To lice je bilo maloljetno 1951. godine, ali je nesporno da je činjenicu svog rođenja potvrdilo i prilikom zaključenja braka 21.2.1959. godine. Sve navedeno ukazuje da je stvarni datum rođenja M. M. 15.12.1938. godine i da njegovo rođenje nije bilo upisano u vjerske knjige, te nije preuzeto iz vjerskih knjiga, a za života nije osporavao datum rođenja, dok tužiteljica sa uspjehom nije osporila taj datum, nego dostavlja lične isprave, koje su kasnije izdate i nisu izdavane na osnovu izvoda iz matičnih knjiga. Zbog navedenog smatra da je pobijana presuda nezakonita, kao i odluka o troškovima, zbog čega predlaže da se zahtjev uvaži, a pobijana presuda ukine.

Tužiteljica nije dostavila odgovor na zahtjev.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu i spise predmeta, na osnovu člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proističe da je tužiteljica podnijela zahtjev za ispravku datuma rođenja njenog oca M. M. i upisa JMB ..., sa tvrdnjom da je u svim matičnim evidencijama upisan pogrešan datum rođenja i to 15.12.1938. godine i JMB ..., ističući da potomci tog lica nemaju mogućnost da regulišu pitanja porodične penzije kod Fond PIO. U prilog svojim tvrdnjama je dostavila dopis MUP P. broj: 18-08/2-205.1-85/18 od 29.8.2018. godine, iz kojeg proističe da je M. M. MUP u P., dana 6.11.1982. godine, odredio JMB Dostavila je kopiju lične karte, izdate 6.11.2003. godine i kopiju pasoša.

Odlučujući o tom zahtjevu prvostepeni organ je donio rješenje od 17.12.2018. godine, kojim je zahtjev odbio, uz obrazloženje da je do greške u datumu rođenja navedenog lica došlo prilikom pribavljanja lične karte i određivanja jedinstvenog matičnog broja kod nadležnog organa, a ne u spisima u matičnim evidencijama. Odlučujući o žalbi tužiteljice tuženi je donio osporeni akt, kojim je žalbu odbio, sa tvrdnjom da tužiteljica sa uspjehom nije osporila datum rođenja njenog oca, upisanog u javne isprave, tako da nije utvrđena greška u upisanoj činjenici rođenja, već da je tužiteljica trebala zahtijevati ispravku JMB kod Ministarstva unutrašnjih poslova R. S., kako je to propisano članom 3. Zakona o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 32/01, 63/08, 103/11 i 87/13), jer je očigledno da je do greške došlo u pribavljanju tog broja i izdavanju ličnih dokumenata. Pobijanom presudom je uvažena tužba i osporeni akt poništen iz razloga koji su već navedeni.

Pravilno ukazuje tuženi na sadržaj člana 3. Zakona o matičnim knjigama, prema kojem su matične knjige, izvodi iz matičnih knjiga i uvjerenja koja se izdaju na osnovu matičnih knjiga, javne isprave, te da se podaci upisani u matične knjige i činjenice koje se njima dokazuju smatraju istinitim, dok se na zakonom propisan način ne dokaže suprotno. Međutim, upravni organi su propustili da provjere identitet podnosioca zahtjeva, to jest tužiteljice i utvrde da li je ista kćerka umrlog M. M., s obzirom da, shodno članu 44. stav 3. Zakona o matičnim knjigama i članovi porodice mogu podnijeti zahtjev za ispravku greške u matičnim evidencijama, ukoliko za to imaju neposredan i na zakonu zasnovan pravni interes. Iz toga slijedi da je bilo nužno, pored utvrđenja da li je tužiteljica kćerka umrlog provjeriti i postojanje tog pravnog interesa. Tužiteljica je u zahtjevu samo navela da je ispravka navedenog datuma rođenja i upisa jedinstvenog matičnog broja neophodna radi regulisanja porodične penzije potomaka, ali se iz tog navoda ne može zaključiti da li ona podnosi zahtjev za regulisanje tog prava, što mora i dokazati. U protivnom nije ovlaštena za podnošenje zahtjeva. Ukoliko je neki drugi potomak umrlog M. M. zainteresovan za ostvarivanje takvog prava, on mora podnijeti zahtjev, te dokazati postojanje pravnog interesa, sve kako je to propisano članom 44. stav 3. Zakona o matičnim knjigama. U zavisnosti od utvrđenja, ukoliko se utvrdi da tužiteljica ima neposredan pravni interes, zasnovan na zakonu, ponovni postupak treba provesti prema uputama i primjedbama iz pobijane presude u smislu člana 50. ZUS. S tim u vezi osporeni akt tuženog nije zakonit, jer se u tom dijelu ne može ispitati, s obzirom da se tuženi, kao ni prvostepeni organ nisu bavili pitanjem da li tužiteljica može biti stranka u postupku, što će se otkloniti u ponovnom postupku odlučivanja. Kako je osporeni akt poništen, ali iz drugih razloga, to pobijanu presudu ne čini nezakonitom, kako to neosnovano tvrdi tuženi.

Kod takvog stanja stvari, u pobijanoj presudi nisu ostvareni razlozi, predviđeni odredbama člana 35. stava 2. ZUS, zbog čega je zahtjev odbijen, na osnovu odredaba člana 40. stav 1. tog zakona.

Zapisničar
Mira Mačkić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić